

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasilo Udruženja Jugoslov. Učiteljstva — Poverjeništvo Ljubljana.

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati samo na naslov:

**Uredništvo Učiteljskega Tovariša
v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6.**

Rokopisov ne vračamo.

Vse pošiljate je pošiljati franko.

Učiteljski Tovariš izhaja vsak četrtek pop.
Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje.

Za neorganizirane 40.— Din, za naročnike v
inozemstvu 60.— Din letno.
Posamezna številka po 1.— Din.

Za reklamne notice, pojasnila, poslana,
razpis služb je plačati po 1 Din za
vsako peti vrsto. Priloge stanejo poleg
poštne še 25 Din.

Telefon uredništva
št. 312.

Za oglasila je plačati od enostolpne peti vrste,
če se tiska enkrat 1 Din.
Inseratni davek posebej.
Oglasila sprejema upravništvo lista.

Članstvo ljubljanskega Poverjeništva
UJU ima s članarino tudi že plačano
naročnino, torej ni treba članstvu na-
ročnine posebe plačevati.

Naročnino, reklamacije, t. j. vse administrativne
stvari, je pošiljati samo na naslov:

**Upravništvo Učiteljskega Tovariša
v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6./I.**

Poštni čekovni urad št. 11.197.

Reklamacije so proste poštne.

V obrambo zakonitega postopanja.

V prosvetni upravi Slovenije se je dogodil slučaj ki utegne uvesti zopet brezpravne razmere v državno šolsko upravo.

V mestni šolski svet v Ljubljani so bili leta 1920. izvoljeni štirje zastopniki mestne občine. voljeni od občinskega sveta. Prejeli so dekrete za dobo šestih let, t. i. do leta 1926. kakor velela zakon.

Leta 1921. je bil izvoljen nov občinski svet. Ta je neoziraje se na dobo šestih let in dekrete hotel izvoliti nove zastopnike v mestni šolski svet iz svoje srede **toda pokrajinska uprava kraljeve vlade je to odločno zabranila** češ da so veljavni dekreti starih zastopnikov v mestnem šolskem svetu za dobo šestih let in pred potekom te dobe nima občinski svet voliti novih zastopnikov, ker je zakon po katerem so bili izvoljeni, še vedno v veljavi.

Ta občinski svet je bil pa razpuščen, in leta 1922. (v dec.) je bil izvoljen nov občinski svet, ki je pričel v aprilu 1923. poslovati. Prvo je bilo da je zopet tudi ta občinski svet izvolil štiri nove zastopnike v mestni šolski svet, kljub temu, da funkciska doba starih zastopnikov še ni potekla in da je zakon, po katerem so bili izvoljeni stari zastopniki, še vedno v veljavi.

Toda glej! — Topot pokrajinske uprave kraljeve vlade ne stoji več na gori označenem edino zakonitem stališču, ter dopušča, da se vabijo k sebi mestnega šolskega sveta novi zastopniki mestne občine kljub temu, da funkciska doba starih zastopnikov še ni potekla in da so zakoni, po katerih so bili izvoljeni še vedno v veljavi.

Očitno je da pokrajinska uprava kraljeve vlade ni postopala dvakrat enako in jasno je, da je postopala pravilno edi-

nole prvič, ko se je opirala na zakon in zakonito postopanje.

Toda še drug brezpravni slučaj se je dogodil hkrati! Ta je sledeči:

Med dobo, ko je bil občinski svet v Ljubljani razpuščen, je opravljal vse posle istega od vlade postavljeni vladni komisar. V tej dobi je potekla doba višjemu šolskemu svetu za Slovenijo, v katerem je tudi en zastopnik občinskega sveta ljubljanskega, kot zastopnik staršev. Pokrajinski namestnik je dal nalog da imenuje v imenu mestne občine vladni komisar zastopnika staršev v višji šolski svet in je stavil komisariu tudi termin za imenovanje. Komisar je imenoval v smislu odloka in zakona tega člana višjega šolskega sveta za dobo dveh let.

Toda glej! Novi občinski svet, ki se je sestel že potem, ko je imel medtem novi višji šolski svet dve seji, je kljub pravilnemu imenovanju s strani komisarja izvolil drugega zastopnika staršev v višji šolski svet in **pokrajinska uprava je to izvolitev pripustila, kakor je pripustila popolnoma nezakonito izvolitev onih starih članov za mestni šolski svet.**

Gotovo je, da tako postopanje ni v interesu državne uprave in tudi ne dviga niene avtoritete in nam vedno bolj kaže nujno potrebo popolne ločitve šolske uprave od politične državne uprave poleg drugih okoliščin ki se zagrešujejo s takim postopanjem specično v tem slučaju.

Ali je ženska delovna moč cenejša v javni službi?

(Odgovor na dr. Wendenburgovo razpravo.)

Da je ženska po svoji naravi šibkejša od moškega, nad tem ne dvomi nihče in absurdno bi bilo dokazovati nekaj, kar je proti naravnim zakonom. Dunajski zdravnik dr. Wendenburg je njeno manjvred-

nost kot delovne sile z ozirom na moškega celo s številkami dokazal in sicer je vzel kot objekt dokazovanja ravno učitelje in učiteljice. Upošteval pa je le finančno stran vprašanja: moški dalje časa služijo, imajo manj dopustov itd. Vendar pa nastane ravno z ozirom na učiteljski poklic vprašanje, ali je primereno in za narodov kulturni razvoj koristno, če se upošteva izključno le gmotna stran tega vprašanja, da je trenutno res najbolj pereča.

Predvsem ne smemo pozabiti psihološkega momenta učiteljskega poklica. Učiteljevo delo se ne more meriti s »konjskimi silami«. Pred seboj ima marveč otroške duše ki jih je treba oblikovati po psiholoških zakonih, ne pa mrtev hloď lesa ki ga je treba obdelati in pri tem iskati delavno silo, ki bo to storila v čim krajšem času in je zato tem cenejša. Psihološko dejstvo pa je, da otrok, ki pride iz materinega okrilja v šolo vse- kako potrebuje vsaj v prvih šolskih letih še ženske nege. Nikdar se ne more moški tako poglabiti v otroško dušo kakor ženska, ki se po svojem intenzivnejšem čustvenem življenju nekako približuje otroku. Tu je seveda predvsem upoštevati vzgojni moment ne učnih uspehov. Upam pa, da važnosti vzgoje ne bo nihče zanikal. Tudi v višjih razredih dekleških šol je bolj na mestu, da poučujejo ženske moči nego moške.

Četudi je ženska fizično slabejša, pa ima druge lastnosti, ki jo usposablajo ravno za učiteljski poklic. Nihče ne more tašiti, da ni mnogo vztrajnejša od moškega mnogo bolj potrpežljiva in za podrobno delo veliko sretnejša. Te lastnosti ji izvrstno služijo ne le v šoli, ampak veliko bolj še v delovanju zunaj šole. Če hočemo dvigniti prosvetni nivo naroda, moramo predvsem dvigniti njegovo žensko, in sicer žensko najširši plasti naroda. In v to je nedvomno v prvi vrsti poklicana učiteljica. Ta ali oni ho morda oporekati da bi se v tem oziru

lahko več storilo da se o ženskem delu ne sliši mnogo itd.

Toda če bi nepristranski opazovalec ocenjeval delovanje učitelja in učiteljice na deželni dvomim, da bi se tehtnica nagnila v prilog moškim, vsaj znatno ne. Precejšen vzrok zakaj se žensko delo manj ceni od moškega, leži v tem, ker je ženska mnogo skromnejša in v svojih pravicah vedno zapostavljena. — razen na plesu in ob takih prilikah — tako da si ni v svesti svojih lastnih zmognosti, medtem ko zna moški vedno ceniti svoje delo in ga prinesiti neprimerno bolj do veljave v javnosti kot ženska in si večkrat dela celo nezasluzeno reklamo.

Vsekakor pa velja pravilo, da se moški in ženska v svojih zmognostih medsebojno spopolnjujeta zlasti za vzgojni poklic, bodisi v širšem ali ožjem smislu in mislim, da bi ne bilo ravno najbolj umestno in modro, pričeti najprej z redukcijo učiteljic ki so vse kvalificirane, ampak merodajni faktorji naj se obrnejo tja, kjer se namestitve ni izvršila po kvalifikaciji temveč po protekciji režimskih veljakov. To pa ne zadeva učiteljskega stanu, ampak druge kategorije uradništva.

Vprašanje o ženski enakopravnosti v javni službi ima pa še drugo globljo stran, ki je nikakor ne smemo prezreti. Značilno je da se je pojavil zopet boj za žensko enakopravnost baš sedaj, ko se je cela svetovna na horizontu vsaj v nekaterih državah ženska enakopravnost v praksi in to celo v državi (Rep. Avstr.), kjer imajo v rokah krmilo socialisti, ki a priori priznavajo žensko enakopravnost. To znači da čaka žensko še trd boj preden bo to stremljenje uresničeno. Saj kakor kažejo vsi znaki ne stopamo naprej, marveč nazadujemo: hočemo nas izriniti celo iz služb, ki so nedvomno naše najbolj naravno pomorišče. Priznati moramo, da leži velik del krivde na ženskah samih ki ostajajo zбог tisočletnih tradicij v pasivnosti, h kateri so jo vzgajali mo-

LISTEK.

Reforme učiteljske izobrazbe.

(Odgovor na kritiko tov. R. M.)

Ta članek me je v resnici pogrel, zakaj nisem še doživel, da bi se naše stanovsko glasilo postavilo v nasprotje s težnjami, ki so skupne naprednemu učiteljstvu cellega sveta, s težnjo po višji, temeljitejši, splošni in stanovski izobrazbi, enakovredni izobrazbi raznih akademskih poklicev, s težnjami o katerih sem globoko uverjen, da preje ne ponehajo, preden se jim ne ugodí. Za nas deluje čas, kajti naša zahteva ne izvira iz ozirov na stanovski ugled, ampak iz spoznanja, da je treba učitelju — predvsem učitelju na deželi — boljše usposobljenosti za njegovo kulturno mislijo med narodom.

R. M.

G. tovariš, ki se je v svojem pismu na g. urednika »Učit. Tov.« pritožil z uvodnimi besedami nad kritiko ki jo je prinesel list v predzadnji številki, naj mi dovolí, da pojasnim ono, kar ga boli, odnošno pogreva, ker zadevajo očitki četudi le indirektno vendarle mene, pisca članka v Pedagoškem zborniku za leto

1922. Odkrito priznam, da se čudim kako je mogoče dotičniku, ki je pazno prečital moj članek, trditi, da se postavlja stanovsko glasilo v nasprotje s težnjami vsega naprednega učiteljstva, ako pričobi kritiko, ki odobrava misli izražene v »Zborniku«. Da kritik ni vse učiteljstvo, je že povedal g. urednik jaz bi pa želel pokazati, da tudi moja izvajanja niso niti z daleka nasprotna težnjam učiteljstva. Ne odgovarjam, ker bi si hotel ohraniti naklonjenost kritike, saj sem v članku samem že napisal: »Vem, da mi bodo tovariši in tovarišice zamerili odkrite besede....« hočem le resnici na ljubo ugotoviti sledeče:

Baš zadnje vrstice uvodoma citirane odstavka potrjujejo moje izvajanje v »Zborniku«:

»Praktični vzgojitelji, in to so brezdvomno osnovnošolski učitelji, potrebujejo sintezo teorije in prakse že ob svojem študiju zato mora biti učiteljske bistveno drugačno od univerze, nuditi mora dovolj garancije za temeljito teoretično znanje obenem pa mora navajati kandidate k samostojnemu udejstvovanju, kjer jim stona strokovno nadzorstvo kot mentor ob strani. Učiteljstvo naj zahteva da se izpopolni učiteljske, da se študijska doba zviša na neobhodno potrebno število let in, da se teoriji priključijo seminarji (višja pedago-

ška šola), kjer bo kandidat po končanem teoretičnem študiju vsaj dve leti deloval pod vodstvom najboljših naših praktikov in teoretikov....«

Če bi g. tov. R. M. pazno sledil mojim izvajanjem, bi brez dvoma videl, da iskreno mislim in da mi je popolnejša in stvarna naobrazba učiteljstva morda mnogo bolj na srcu kot marsikomu izmed tistih ki stavljajo iluzorne cilje in nimajo razumevanja za realne potrebe, ampak jim je vse skupaj le fraza.

Na pot neprimernega izražanja o tem kdo je poklican da posega v diskusijo o tem vprašanju in o ignorantstvu, ki ga navaia gospod tov. R. M. ne bom sledil. Onim, ki so hoteli v članku iskati misli in so širokogrudni dovolj, da priznajo tudi ono, kar jim morda trenutno ne ugaia bodo zadostovala ta izvajanja. — Bodimo trezni in strpljivi!

Dr. Stane Rapč.

Podmladek Rdečega križa v šolski veži.

(Prevedel L. Poljanec.)

H. N. Mac Cracken, predsednik Vassar Collegea v New Yorku, je napisal v mesečniku »The World's Health« (Svetovno zdravje) ki ga izdaja Liga društev Rdečega križa v Parizu, članek,

kategorega podajam v glavnih mislih, ker se mi zdi da velja dobršno tudi našim razmeram.

Skoro splošno si je novi vzgojni evanglij osvojil svet. Vzgaaj v delu, uči se delujoč, goji voljo in čustva hkratu s somninom in razumom, družil se za medsebojno pomoč širi in poglobljaj stike med šolo, družbo in človeštvom, to so danes vzgojna gesla po širokem svetu. Nihče ne zanika veljavnosti teh načel. Vsakdo jih izkuša uveljaviti po svojih močeh. Vprašanje je le, kako jih naj izvršuje.

Ta program zahteva v prvem redu mnogo več od učitelja ko stara spretnost. Kaj je težja naloga: voditi krdece mehkih dušic po izhojenih stezah dobrega spomina in stroge discipline ali jih poslati vum da si samj poiščejo prilik za delovanje poslušati njih poročila, blažiti nastale duševne spore in nesoglasia, pomagati jim, da jasno vidijo pot, po kateri jim je hoditi? In vse to ne samo s poedincem: naloga marveč raste s številom otrok v šoli, ker se sorazmerno številu večajo tudi stiki med njimi samimi ter med otroci in učiteljem.

Pomanjkanje sredstev in učil nam stavi druge skoro še večje zapreke. Tu ne smeš misliti na dobro opremljeno šolo v bogati občini temveč na povprečno šolo. Skozi kakšno okence mora deca

ški in od katerih sedaj, ko so ti menda bolj prosvetljeni in prešineni s socijalnim duhom, pričakujejo osvoboditve in priznanja splošnih človeških pravic. Toda s te strani zmanj pričakujemo pomoči: če si same ne bomo priborili pravic, jih tudi ne bomo deležne. Res je, da so dvignili svoj glas tudi posamezni močje in to ne najsilabši, temveč najboljši med njimi. Največ uspeha pri tem je imel John Stuart Mill ki se mu je posrečilo s svojim delom »Podvrženost žene« dokazati svetu krivični ženski položaj in zainteresirati ves kulturni svet za to vprašanje. Tako se je začelo žensko gibanje, ki se je javljalo sicer že mnogo prej v bolj znatnih poskusih, a je sedaj zavzelo določeno smer in večji obseg. Svoje težišče ima v socijalno-gospodarskem razvoju. Možnost zakona postaja ne samo v današnjih razmerah, ampak v današnji dobi soloh čimdalje manjša, saj je žensko vedno več kot moških in poleg tega je zakon dandanes luksuz, ki si ga uradniški in delavski sloji ne morejo privoščiti, ne da bi pronašli duševno in telesno. **Te razmere na silijo žensko, da svojo izobrazbo poglobi ožroma da se poteza za ono, ki so je deležni moški in si s tem pridobi tudi pravico do služb, ki so jih doslej zavzemali skoro izključno le moški.** Ravno kar smo prestali dobo, kjer je ženska pred vsem svetom dokazala svojo zmožnost kot vredna zastopnica moškega. V družini je sitno nadomeščala očeta, gospodarja; poznam na kmetih družine, ki so si naravnost opomogle pod spretnim vodstvom žene - gospodinj. Istotako se je žena odlikovala med vojno, ko ji je bila dana prilika v vseh službah: kot uradnica z najbolj odgovornimi stališčem kot zdravnica itd.; da mnogo, kdaj se je izkazala celo kot junak s puško v roki (Srbkinje). A sedaj ko postaja konkurenčni boj za eksistenco čimdalje trši, hoče moški kot gospodar položaja, izriniti žensko še od tam, kjer si je s hrdim naporom že utrdila svoje stališče. Zato je skrajni čas, da tudi pri nas žena stoji na enakem črtnu, da se ji zapro vsa vrata razum v zakon — in v prostitucijo. Le enakopravnost žene z možem more uresničiti nieno najvišje zvanje k vzgoji močnega, brdočnosti veselega rodu.

Ferijalni Savez učitelstva.

—f IV. pokrajinski zbor F. S. za Slovenijo se je vršil na binkoštni ponedeljek v Ljubljani. Prihiteo je 18 delegatov, od katerih so bili nekateri poverjeni s dvema glasovoma. Privi so bile zastopane na zboru tudi učiteljske P. F. S. Šest delegatov je zastopalo učiteljske podr. F. S. in sicer: tov. V. Pirnat CXLI. P. F. S. pri okr. učit. društvu v Novem mestu (65 članov); tov. Mrovlje CLII. P. F. S. za kočevski okraj (98 članov iz cele Slovenije včlanjenih radi nameravanega skupnega izleta); tov. Janežič CLII. P. F. S. za Kamniški okraj (34 članov); tov. Vittori CLIX. P. F. S. v Ormožu (20 članov — v razvoju); tov. Švaro CLIII. P. F. S. za Šmarje-Rogatec (16 članov šele pričeli); tov. Maver, učit. podr. F. S. za Konjice z 11 člani.

Zbor je otvoril pokrajinski poverjenik F. S. Viktor Maček. Razven delega-

tov je bil prisoten še predsednik U. O. F. S. prof. Vladimir Lapajne.

Iz izčrpnega poročila pokrajinskega poverjenika smo razvideli veliko in smoteno delo Upravnega odbora F. S. in pokraj. poverništva. Pri pokr. pov. F. S. za Slovenijo je dosedaj včlanjenih 26 dilaških P. F. S. ter 9 učiteljskih P. F. S. z okroglo 1700 člani, od katerih jih bo ca 600 letos potovalo. Ustanavljajo se pa vedno nove učiteljske P. F. S. tako da bo število podružnic in članov iz 35 oziroma 1700 gotovo še precej naraslo.

Dohodkov je imelo pokr. poverništvo 10.708,35 Din, stroškov 5689 Din, čistega mu ostane 5019,35 Din. Z dohodki mora pokr. pov. vzdrževati ali vsaj prispevati k vzdrževanju Svratist ozir. Kolonij F. S. V ta namen mora vsaka podružnica ob nastanku plačati kot ustanovni fond pokr. poverništvu 100 Din. Če tega takoj ne zmore, plača pozneje in je dotlej dolžnica pokr. poverništvu F. S.

Poročila delegatov so bila zelo zanimiva. Vse P. F. S. so zelo delavne. Tako bo n. pr. celiska P. F. S. postavila v Kočevski koči Kolonijo F. S. in jo sama vzdrževala. V Mariboru so nabrali največ dobrotvorov. Ljubljanci ustanove ob Bohinjskem jezeru kolonijo F. S. Pokrajinsko pov. prispeva za enkrat 3000 Din ostalo po plačilih zmožnosti. Pozivljajo se podružnice, da si kumijo tam, kje, ki bodo stale menda 250 Din. Novomeška učit. P. F. S. postavi letos moško in žensko Svratiste, drugo leto pa oskrbi kolonijo na Gorjancih. Kočevski Mrovlje pa napravi skupen ferijalni izlet po državi. Dobrotvorov je v Sloveniji po deželi 330, po mestih 150, skupaj 480. mnogo mnogo premalo za gostoljubne Slovence. No, drugo leto bo že bolje, poskrbeti mora za to v prvi vrsti učiteljsstvo.

Zastopniki učit. P. F. S. so imeli kratko skupno sejo, kjer so sklenili, da se skleni pravljalnega odbora učit. F. S. ki je imel sejo 25. februarja t. l. in določi ljub. učit. podr. F. S. kot nekako središče učit. podružnic F. S. ovrže dotlej, da se ustanovi v Ljubljani pokr. poverništvo učit. F. S. V odsek za osnivanje in nadziranje učit. podružnic F. S. v Sloveniji kot tudi za pobudo v pristop v F. S. v ostalih delih države so bili izvoljeni tovariši: Pirnat iz Novega mesta, Mrovlje iz Vel. Lašče in Janežič iz Kamnika.

Tovariši in tovarišice ki se navdušujete za krasno idejo F. S., ustanavljajte pri vseh okr. učit. društvih podružnice F. S. in se obračajte po informacije na predsednika, prej imenovanega odseka: Viktor Pirnata v Novem mestu. Prosi se samo znamko za odgovor. Ta odbor je v veljavi do IV. kongresa F. S. v letu 1924, ker je bil zbor mnenja, naj se letos še ne cepi ferijalnih vrst. Tudi se ne bodo ustanovila posebna pokr. pov. učit. F. S. Bolj določno se bo stvar določila mogoče že na letošnem III kongresu F. S. ki bo v Beogradu 17. in 18. julija, če ne na gotovo prihodnje leto, ko bo učiteljsstvo v F. S. že skoro prevladovalo.

Za skupen in enoten nastop na III. kongresu F. S. so se določile smernice v odbor za tvorjenje programa ter preme-

no pravil na so bili izvoljeni: predsednik U. O. F. S. prof. V. Lapajne, pokr. pov. V. Maček, učitelj V. Pirnat ter Pirc. Povezane so vse P. F. S. da vpošljejo svoje izpreminjevalne predloge (učiteljske glede pravil!) do 20. junija na pokr. pov. F. S. v Ljubljani.

Na kongres pošlje vsaka podružnica F. S. svojega delegata, kateremu krije vozne stroške. Prehrana se vrši za časa kongresa na račun Glavnega Poverništva F. S. Drugo leto se bo to izboljšalo in delo olajšalo. To bo stvar letošnjega kongresa, za katerega se delajo velike priprave.

Revizija je našla vse v najlepšem redu in zato se je dal pokrajinskemu poverništvu absolutorij ter se mu je izrekla zahvala.

Pri volitvah je bil soglasno izvoljen za pokrajinskega poverjenika F. S. za Slovenijo za šolsko dobo 1923/24. dosedanj pokr. poverjenik Viktor Maček, ki je gotovo najvnetejši delavec na polju F. S. za njegovega namestnika pa je bil imenovan tovariš Viktor Pirnat.

Ko se je določilo še revizorje: tovariša Mrovljeja ter dva dijaka, se je preselilo na slučajnosti. Tu se je med drugim določilo:

1. Da bo pokr. pov. F. S. odgovarjalo svojemu namenu, plača vsaka podr. F. S. v pokr. fond od vsake prireditve, ki jo priredi v prid F. S. (gledališke predstave, akademije, zabavnega večera) 10% čistega dohodka. Ako na priredi P. F. S. cvetlični dan odšteje pokr. pov. F. S. 25%.

Mogoče se bo to zdelo komu čudno. Pa premislimo: Podružnice F. S. prireajo predstave, cvetlične dneve itd. z namenom da si s čistim dobičkom postavijo Svratiste, vzdržujejo, si oskrbe kolonije itd. Čisto jasno da rabijo denar. Rabi ga pa tudi pokr. pov. ki naj prvo prispeva za ustanovitev kolonij F. S. ali za njihovo vzdrževanje oskrbuje naj Svratista F. S. in to s čim? Vsaj samo nima premoženja. Zato se je zdel ta sklen vsem umesten. Izvzeta od pokrajinskega davka je le članarina podr. F. S. ki ostane podružnicam cela.

Na razna vrašanja novomeškega delegata tov. Pirnata je pokr. pov. odgovarjal in dal jasno pojasnila. Ker so važna za vse učiteljsstvo ki je že včlanjeno v F. S. ali pa ki se še včlani, evo malo poročila:

Učitelj-ferijalci bomo potovali letos kot dijaki na »Djačko legitimacijo«, kjer nam je že zagotovljena 1/4 vožnja po državnih železnicah. Legitimacije se že tiskalo in pridejo do srede junija na učit. P. F. S. Potovati mas bo moralo letos še po pet skupaj za mani se za letos ni dalo doseči dovoljenja: drugače bo naslednje leto: če že ne bo pravica 1/4 vožnje dana posameznikom, bo pa gotovo po dvema, kar je zelo praktično. V »Djačko legitimacijo« prilepite sliko, ki jo z žigom potrdi šolsko vodstvo in vaša podr. F. S. istotako vam potrdi šolski živ vstavljene objave, kamor si vi napišete pravo (drž. žel.) vašega potovanja in se tako vozite s 75% popusta.

Glede vožnji olajšav pri privatnih železnicah in paroplovnih družbah bo vse natisneno v »Ponisu ferijalnih olakšic«, ki ga mora imeti vsak potujoči ferijalec.

ker bo to edino veljavna legitimacija F. S. na potovanja. Ponis bo vseboval tudi vse druge ugodnosti. Stane 5 Din ter ga je treba naročiti in naprej plačati pri Glavnem Pov. F. S. v Beogradu. II. beograjska gimnazija, ker se bo tiskalo, je naprej naročeno in plačano število komadov. Prvotno je bil od Gl. Pov. določen za to termin do 1. junija, upam pa, da bo Glav. Pov. dobrohotno počakalo, ker je učiteljsstvo težje tozadevno informirati kot na dilaštvo, ki je vse na istem zavodu. Toraj tovariši, tu so informacije, zdaj delajte!

Za učiteljsstvo meščanskih in višje organiziranih osnovnih šol bo tudi važno, da lahko včlanijo v F. S. učence meščanskih šol ter učence ljudskešolskih razredov ki odgovarjajo meščanski šoli.

S klicem »Na svidenje v Beogradu« se je krasno uspeš zbor razšel. Ferijalno učiteljsstvo na klič svojih tovarišev in tovarišicam »Na svidenje v Fer. Savezu!« Pa še letos!

—f Počitniški izlet. Vse tovariše in tovarišice, ki so se priglasili za počitniški izlet in so člani naše podružnice F. S. (za kočevski okraj) prosim, da mi do 15. junija pošljete svoje fotografije in znesek 10 Din (deset Din) za »Ponis fer. olakšic«, »Almanah« in »Djačko legitimacijo«. Člani-ce P. F. S. za kočevski okraj, ki so poslali 20 Din so plačali pristopnino 10 Din (meseca aprila) in društveno članarino mesečno a 2 Din za mesece: april, maj, junij, julij, avgust (do začetka šol. l. 1923/24.). 17. in 18. julija se vrši kongres F. S. ki je obvezen za delegate vseh P. F. S. v Beogradu. Tega kongresa oz. izleta se lahko udeleže vsi člani-ce F. S. Da lahko preskrbimo stanovanje in hrano prosim, da naj se mi javijo vsi člani-ce naše P. F. S. ki se udeleže potovanja v Beograd že meseca julija. Prvotno nameravani počitniški izlet meseca avgusta po Dalmaciji in v Beograd se seveda vseeno vrši: samo prosim, da se oni tovariši-ce, ki so se priglasili za izlet po Dalmaciji, udeleže samo kongresa oziroma izleta meseca julija v Beograd, da mi to sporoče radi evidence. Torej ugodnost za one ki bi potovali samo v smeri Beograd. Pevski zbor je nadel v vodo: v avgustu bomo potovali brez vsakega socrda, kar ne vpliva mnogo na finance.

—f Četrtnska vožnja čl. učit. F. S. ugodna. Vse podrobnosti o izletu v avgustu v kratkem slede. — S. M., Velike Lašče.

—f Vsem članom-icam 152 učit. P. F. S. za kočevski okraj! Opozorjam na dopis: Počitniški izlet. Fotografije znesek itd. pošljite do 15. junija: ravnotako tudi prijavo za kongres F. S. v Beograd in odnosno tudi odjavo od počitniškega izleta v avgustu itd. — Prosim točnosti glede roka in drugih obveznosti! — Za odbor: S. M., t. č. pov. Vel. Lašče.

Trgovsko-obrtno in kmetijsko šolstvo.

—t Razstava obrtno - nadaljevalne šole pri D. M. v Polju je prav lepo uspešna. V okusno okrašeni šolski sobi so bile razstavljene risbe različnih obrtov ter tudi prostoročne risbe. Iz razstavljenih risb je bilo opaziti viden napredek gojencev ter veselje do dela. Vse risbe so

včasih gledati v svet! Ali more najti potrebnih pripomočkov, da bi se v resnici udeleževala v družbi, ki jo nanjo tako trdno veže življenje?

Tretjič nam nedostaja še določenega načrta. Učitelje poučujemo danes o vzgojnih načelih o vzgojnih metodah, o zgodovini vzgoje nato pa jih pošljemo na kako šolo; a niti poizkusili nismo, da bi jim pokazali tudi socialne (družabne) prilike v šolski okolici, ki vendar tvorijo pravo življenje šolskih otrok ter nudijo pravi program, ki se mora šola nanj že zaradi družbe ozirati.

Ako torej Podmladek Rdečega križa poteka na vrata šolskega poslojja ter prosí, da mu jih odpró, ali se smeš čuditi, ako mu tako-le odgovoré: »Preveč smo zaposleni ne moremo priložiti svojemu programu še kake točke. Nimamo časa da bi orali to ledino, tudi ne smemo popustiti da bi se tuja organizacija na kakršenkoli način vmešavala v šolsko življenje.«

Toda Podmladek Rdečega križa se ne da tako hitro odpraviti! Predobro ve, da ne nalaga učitelju novih bremen ako se vrine v šolsko življenje, nasprotno, olajšati hoče bremena.

Vzemimo po redu vse vzgojne težave, ki nam jih je premagati, če uvajamo novodobne vzgojne metode! Prva točka je da mora učitelj delovati ob težjih za-

litevah, nego če se naslanja na otroški spomin ter poučuje po starem načinu. Kaj pa če pomaga vsak mesec učitelju mesečnik,* ki že sam prinaša otrokom nasvetov in prave pomoči, tako da je treba učitelju le dopolnjevati? Ali ne bo učitelju nalogo prej zmanjšal nego povečal? Ali ne bo učitelja genilo sočustvovanje zunanega sveta, ki uvaža njegov delež v svetovnem delu in ki se zopet ozira na njega, da bi sodeloval?

Vzemimo le da prinaša ta mesečnik srečo v šolske prostore; srečo, da si pridobivamo vsak mesec več prijateljev, srečo da v nečem vsi sodelujemo, srečo, da pomagamo stari maki »Zemlji«, da se pobriga za tega ali za onega izpuščenega otroka. Vzeml da ta sreča prevzame tudi nemirnega otroškega duha, k slabemu nagnjenega, a zdaj vsega zavzetega da po velikih svetovnih dogodkih sokrmari staro ladjo naše civilizacije po najbolj razburkanem morju, ki se je kdaj navalilo nanjo ali ne bo tak učenec podpiral trudnega učitelja, da se

* Ameriški Podmladek Rdečega križa izdaja izvrstno urejeni mesečnik »Junior Red Cross News« pod geslom »Iserve« (služim), ki prinaša iz vsega sveta zanimive podatke o tem mladinskem gibanju.

izpremeni breme v prijetnost za učitelja in za otroka?

Toda baš to hoče Podmladek Rdečega križa doseči! Nudi mu k temu priliko, dobri učitelji saj prebreds s tem marsikatero enoličnosti dolgega šolskega dne ter prineseš skozi šolska okna — četudi majhna — več svetlobe in življenja v mračne prostore. Prepričan sem, da prinese. Prepričan sem: zakaj v veliki armadi usmiljenja sodeluješ ter izkušš svet tesneje združiti ne pa graditi barikad za bodoče boje, zato pomore ta zavest tudi tebi v malosrčnih trenutkih. Pomni, da je Podmladek Rdečega križa tvoji da si to ti sam pod drugim imenom. Tvoji impulzi in tvoje želje se v njem kristaljujejo v konkretnem delovanju, v skupnem življenju in v medsebojni pomoči po vsem svetu.

Vzemimo zdaj drugi ugovor proti novodobnemu načinu šolskega dela — pomanjkanje sredstev. Tudi tu vam pomaga mesečnik Podmadka Rdečega križa. Ta pripomoček je največje vrednosti, učitelji ga sestavljajo za učitelje. Oni, ki ga izdajajo, poznajo vaše probleme. Če kdo vedo oni kaj ugaia otroškim očem in nagnjenjem, njih volji in nagibom. Brez skrbi lahko daš mesečnik v otroške roke. Noben kunčjski madež, nobeno samoljubje ne onečašča njegovih strani;

brez pristranske propagande je. Zaman iščeš v njegovih vrstah trpkih besed.

Če bi usmiljeni Samaritan, kakor ga slika Rembrandt, šel mimo, vodeč ob sebi potrpežljivega konja, ki nosi onemogli život razbojniške žrtve, ali ne bi kot učitelj pograbil te prilike, prijel za zvonec ter zaklical: »Otroci, nekdo gre mimo, ki ga morate vsi videti in spoznati! Hitite k oknom, vratom ter poglejte! In kaj, če bi se kar ustavil pri vas? Če bi se ti sam ponujal kot glasnik in dober sel? Ali ne porečeš, da so se učni pripomočki šolskih prostorov znatno povečali?

Baš to hoče Podmladek Rdečega križa. V vaši občini, v vaši deželi, v vseh deželah naletaya ob cesti na blo-deče ljudi ki se jim hoče usmiljenja in liubezni. Otrokom prinaša novico, da lahko sami nadaljujejo njegovo delo noseč srečo vsakemu, zakaj bolje je, ako se uče kako naj vrše dobra dela in kako jih naj vrše skupaj, ko pa na slepo hoditi no samotnih potih ter delati napake in nerodnosti. Čitate mesečnik, poslužite se Rdečega križa kot sredstva da uvajate novo vzgojo v šolsko življenje, in našli boste da se trud izplača.

(Dalje prihodnjč.)